

Пише: Виктор Орбан
субота, 19 јун 2021 10:51

Демокршћанска политика има свој мандат и у вези с кршћанском културом. Кршћанство је, као прво, створило слободнога човјека. Стога онајприје морамо заштитити људско достојанство. Затим, кршћанство је створило кршћанску обитељ. Морамо штитити концепт кршћанске обитељи. Надаље, кршћанство је у овом дијелу свијета створило и нације.

Свјетски еухаристијски конгрес као први велики међународни црквени догађај који се након пандемијскога поста догађа у Мађарској у рујну, затим милијунски износи помоћи који из Мађарске долазе у Хрватску након разорних потреса, потом кршћанска баштина на коју су поносне и Мађарска и Хрватска, довољни су разлози да Глас Концила у својој 59-годишњој повијести направи изнимку и интервјуира предсједника једне стране владе – првога човјека мађарске извршне власти Виктора Орбана. Новинаре Гласа Концила најприје је примио на тераси палаче у којој се налазе владини уреди, с које се пружа поглед на будимпештанску панораму, а потом се двосатни срдачни разговор наставио у просторима импозантне владине књижнице. Није то био типичан разговор једнога државника са страним новинарима. Био је то разговор међу кршћанима.

Хрватски вјерници загледи су у Свјетски еухаристијски конгрес који се одржава у рујну у Будимпешти и сва догађања повезана с њим. Били смо јако изненађени када смо протеклих дана могли слушати пријепоре који су се појавили у медијима да се папа Франђо не жели сусрести с Вама. Касније се испоставило да је ријеч о лажној вијести. Можете ли протумачити што се догодило?

Прва је поука да чак ни Свети Отац није заштићен од лажних вијести. Мађарско стајалиште било је посве јасно: Свети Отац истодобно је и шеф државе и поглавар Цркве. Као шефу државе припадају му највеће почести, а ако долази као поглавар Католичке Цркве, прихватит ћемо га с кршћанском понизношћу. Свјетски еухаристијски конгрес није мађарски догађај, него међународни догађај који се збива у Мађарској и на који долази Папа. Стога није било развидно што ће се точно догађати у протоколарном смислу. Наиме, да је дошао само у Мађарску, све би било јасно, но ријеч је о међународном догађају. Ја сам пак судионик једне борилачке вјештине која се зове политика, а борбе су свакодневне – цијели дан и ноћ. Да се сликовито изразим, када се на оклопу отвори само мали прорез, одмах се пуца на то мјесто. То што је ријеч о међународном догађају који је оставио неке нејасноће у протоколарном смислу отворило је прорез. И догодило се то да су протуцрквени и протукршћански кругови почели пуцати у тај прорез.

Како се уопће могао догодити такав неспоразум?

Доиста постоји разлика у стајалиштима и приступима Светога Отца и мађарске владе у односу према миграцијама, која је очита и видљива цијелому свијету. Ми смо снажно против миграција, а Католичка Црква има своје стајалиште. Из тога се лако може конструирати прича да се Свети Отац и предсједник мађарске владе »не разумију«, »не слажу«, те да се, најзад, »не желе ни видјети«.

Међутим, нису лажне вијести о догађајима у рујну у Будимпешти оно што ме највише боли. Посебно ми је криво што не ћу моћи бити присутан на беатификацији кардинала Стефана Вусзунскога која се истога дана догађа у Пољској кад и Свјетски еухаристијски конгрес у Мађарској. Наиме, ми веома цијенимо пољске католике.

Ево, баш ове године навршава се 30. обљетница величанственога похода папе Ивана Павла II. Мађарској. Незаборавао је тадашњи његов вапај и молитва да се након година диктатуре и тоталитаризма Мађарска наново роди. Је ли се Мађарска

у посљедна три десетљећа успјела наново родити?□

Не можемо још говорити о препороду, иако се много тога промијенило. И духовност државе увелике се промијенила. Живот се цијени пуно више, али још не добива потпуно поштовање. Постоје пажња и заинтересованост према Црквеној и Божјој поруци, али нема масовних обраћења. Могу рећи да до препорода није дошло, али смо у пуно бољем стању у односу на оно што је било те је шанса за препород данас већа него прије 30 година. Међутим, у квантитативном смислу не можемо говорити о масовном обраћењу ни о новој духовности јер Мађарска је још највећим дијелом секуларизирана држава, која тражи пут к Богу, тражи ослонац на том путу.

Пољски папа значио је и политичко избављење јер избављење је чин слободе, он нам је донио то избављење у политичком смислу. Сматрамо да се не бисмо ријешили комуниста да нисмо имали пољскога папу. Можемо бити вјерници или не, али пољскога папу можемо поштовати као светца. Особно могу много тога захвалити њему, у више смо се наврата сусрели и наговјестио ми је врло важне ствари. Увијек ме охрабривао. Осјетили смо његову велику и дубоку љубав према Мађарима.

У средишту је Папина доласка у Мађарску еухаристија. Иако калвинисти и католици не дијеле исти однос према еухаристији, дијеле многе кршћанске вриједности. Које вриједности за мађарске кршћане сматрате кључним за афирмацију након рујанскога сусрета с Папом?

И ми калвинисти имамо богослужје, и ми дијелимо крух и вино, но наша је литургија понајприје присјећање. Међутим, доживљавам и разумијем љепоту еухаристије јер имам католикињу за жену. У нашој култури, у браковима у којима су супружници различитих конфесија, дјеца прате родитеље, и то према spolu. Дакле, имам четири кћери католикиње – што значи да живим с пет католичких жена под истим кровом – а имам и једнога сина калвиниста. Тако се код нас под истим кровом догађа суживот католика и калвиниста, у истој заједници љубави. Додат ћу тому и да се једна од мојих кћери удала за сина гркокатоличкога свећеника. Код нас католици кажу: »Проблем је што је плашт нашега господина Исуса Христа распачан на комаде.« Многи жудимо за остварењем кршћанскога јединства. Наравно, не мислим само на западно-латинско кршћанство, него на цјелокупно кршћанство, укључујући и православно. Светому Отцу поручит ћемо да кршћанство у Мађарској није питање избора, него је оно наша предодређеност. Не треба нам никаква аргументација, то је тако, то је тако одређено. Осим тога, свијет који нас окружује непријатељски је настројен према свима нама, вама католицима и мени калвинисту. Сада је на дјелу културна, штовише, цивилизацијска борба; борба за душу

Пише: Виктор Орбан
субота, 19 јун 2021 10:51

Европе и будућност Европе је ту, она се догађа. Изрека каже да се у рововима ријетко воде теолошке расправе – јер сви смо нападани. Зато је потребна молитва за потпуно јединство кршћана, укључујући и православце, јер без сурадње не можемо задржати кршћанство у Европи.

Допустите ми примјер који ми је близак. Када смо победили на изборима 2010. године, тада сам још радио у парламенту, ондје је био мој уред. Припремао сам се за полагање заклетве и први говор, изишао сам кроз врата и угледао свећеника из Међугорја, који ми је рекао: »Дошао сам вас благословити прије него што положите заклетву.« Пазите, из Међугорја је једном калвинистичком мађарском премијеру приступио хрватски свећеник из Међугорја да га благослови! Заједно смо се помолили и након тога сам положио заклетву. Дакле, то су ствари које се догађају у кршћанском свијету, ако им допустимо да се догоде.

Спомињете душу Европе, духовну борбу. Је ли садашња политичка борба заправо материјализација духовне борбе која се води у позадини?

Пише: Виктор Орбан
субота, 19 јун 2021 10:51

Стога онајприје морамо заштитити људско достојанство. Затим, кршћанство је створило кршћанску обитељ. Морамо штитити концепт кршћанске обитељи. Надаље, кршћанство је у овом дијелу свијета створило и нације. Да ми, Мађари, нисмо слиједили кршћанство тисућу година, нестали бисмо, стога морамо штитити и нацију

Политика се истодобно одвија на три разине. Прва је разина практична: односи се на питања која се везују уз власт, на прихваћање прорачуна, именовање особа, одржавање реда. Другу разину назвао бих визијом, јер све националне заједнице морају имати визију. Што ће бити с Мађарима, не сутра ујутро, него за пет, 10, 20 година? Међутим, иза свега постоји још једна шира димензија, то је свијет трансцендентности. Живимо и у тој димензији, и она је дио живота. У мађарској политичкој мисли то се зове проблемом већине и истине. Могло би се рећи овако: ако тко има већину, али том већином не тежи к истини, што ће му уопће већина? То је само профанизација. Ако пак тко заступа истину, али не може покренути већину, како ће дјеловати у интересу те истине? То је кључни изазов кршћанске политике који се појављује у демократским увјетима. Да поједноставним, немамо више сакралне краљеве који су помазани од Бога, дакле морамо постојати у демократији, повезујући већину и истину. То није лако, али је могуће. Демокршћанска политика има свој мандат и у вези с кршћанском културом. Кршћанство је, као прво, створило слободнога човјека. Стога онајприје морамо заштитити људско достојанство. Затим, кршћанство је створило кршћанску обитељ. Морамо штитити концепт кршћанске обитељи. Надаље, кршћанство је у овом дијелу свијета створило и нације. Да ми, Мађари, нисмо слиједили кршћанство тисућу година, нестали бисмо, стога морамо штитити и нацију. Но морамо штитити и вјерске заједнице и Цркву. Да сажмем, наша задаћа није штитити теолошка начела, то је послање Цркве, него велике цивилизацијске кршћанске стечевине. А када их штитим, не борим се само мачем, не користим се само моћу, него и аргументима.

У политичкој струци најљепше је да нема описа раднога мјеста. И ја имам своју дефиницију. Особно мислим да је политика питање моћи, а моћ је способност заједничкога дјеловања. Политичка моћ заједничко дјеловање ствара политичким дјеловањем. Примјерице, изборима, уставом или на други начин. Међутим, не смијемо сметнути с ума ни Божју власт јер заједничко се дјеловање не може остварити само политичким средствима, него се може успоставити и духовно. То је заправо задаћа Цркве и црквених слуга: успоставити заједничко дјеловање вођењем. То је задаћа Цркве, а ми то чинимо политичким средствима. Када се те двије стране повежу, долази до великих резултата. Из тога разлога никада не ћемо прихватити растављање Цркве и државе онако како се то тумачи на западу. У мађарском уставу стоји да држава и Црква дјелују раздвојено, што отвара и могућност сурадње.

Но како тумачити то што свијет бруји о томе да политика мађарске владе која има

Пише: Виктор Орбан
субота, 19 јун 2021 10:51

толику жељу промицати кршћанске вриједности мигранте зауставља на граници жицом?

Доиста, ако нас Хрвати желе разумјети, требају се присјетити мисли и дјела Николе Зринскога; ако нас желе смјестити у својој слици свијета, о Мађарима требају размишљати у контексту Николе Зринскога. Да се вратимо на питање миграција. Наше филозофско мишљење о питању миграција јест да је миграција онтолошки лоша ствар. Лоше је ако не можемо остати и живјети у својој земљи, пронаћи своју особну срећу и звање, и ако морамо напустити то подручје, посебице под присилом. Повремено се догађа да нетко мора напустити своју домовину јер би тога човјека убили или направили роба од њега, или би га ставили у затвор или би умро од глади. То су разлози који су итекако могући. Међутим, чак и у том случају, ако би тко напустио своју домовину, циљ је да се касније врати. Зато ако желимо помоћи оному тко је присиљен напустити своју домовину, не требамо потицати његов останак изван његове домовине, него му требамо помоћи да се што брже врати у своју домовину. То стајалиште особно заступам, и то предлажем и у Еуропској унији: еуропски војни наступ, господарски наступ, стабилизацију опасних дијелова свијета те стварање увјета нормалнога живота за људе на тим подручјима. Мислим да се то стајалиште може обранити и у кршћанском смислу.

Пише: Виктор Орбан
субота, 19 јун 2021 10:51

Морамо још придодати како смо потпуно увјерени да се миграција не догађа спонтано, него организирано. То на западу сматрају теоријом завјере, но све је то ипак организирано с политичким и пословним мотивима, а посљедице тога бит ће довођење великих муслиманских маса на еуропски континент. Сматрам да сви који се не буду бранили за 20 година не ће препознати своју земљу

Споменули сте жицу. Када се на мађарској граници појави више десетака тисућа углавном младих мушкараца, који су у савршеном физичком стању и који у колони газе преко државне границе, а ако их се жели зауставити, газе и преко нас, не говоримо о миграцији, него о кршењу суверености државе. То се мора зауставити. Нитко не може ући на подручје твоје земље ако му то ниси допустио, а ако то учини, мора га се истиснути, зато се користимо оградом. Морамо још придодати како смо потпуно увјерени да се миграција не догађа спонтано, него организирано. То на западу сматрају теоријом завјере, но све је то ипак организирано с политичким и пословним мотивима, а посљедице тога бит ће довођење великих муслиманских маса на еуропски континент. Сматрам да сви који се не буду бранили за 20 година не ће препознати своју земљу. Промјена ће се догодити уз вањски утјецај, који им је једноставно наметнут. Мислим да би Никола Зрински знао што се треба учинити у таквој ситуацији.

Је ли стање пандемије успорило тај процес?

Не видим прекретницу. У антрополошком је смислу иста бит проблема. Творнице мисли у западном свијету и даље производе жеље људима, према којима је боље отићи другамо, јер су животни увјети другдје бољи и немамо обвеза према својој земљи. Мислим да ће сљедеће десетљеће обиљежити епидемије и миграције. Све то има тежак, можда и кобан учинак на еуропску кршћанску демократију.

Како онда с тим стајалиштем спојити одобравања власти да кинеско свеучилиште »мигрира« у Мађарску, што је недавно изазвало просвједу у Вашем главном граду?

Мислим да је добро ако у једној држави дјелују страна свеучилишта, а ми их имамо више од десет. И мислим да је повољно ако имамо и источно свеучилиште. Врло радо бисмо овдје видјели јужнокорејско, јапанско, а и кинеско свеучилиште. Мађарско господарство везано је за извоз – дакле, ми морамо бити у пословном односу са свијетом. А чињеница је да тежиште свјетскога господарства прелази на исток, дакле мађарски млади морају се оспособити за пословање подједнако у западном и источном свијету. Издвојио бих

Пише: Виктор Орбан
субота, 19 јун 2021 10:51

стога то питање свеучилишта из контекста миграција.

Колико Вас кошта пливање против доминантне политичке европске струје?

Мађарска плаћа високу цијену непотписивања Истанбулске конвенције, плаћамо високу цијену што заједно са западњацима свакодневно не ударамо ногом рускога предсједника, плаћамо високу цијену што штитимо кршћански модел обитељи, то што ЛГБТ лудило овдје нема простора

Да смо у средњем вијеку и да требам написати неку паролу на заставу која би описивала мој рад и моју филозофију, написао бих: »Само мртве рибе пливају са струјом.« Тко плива с мултикултурном модом овога времена, губи све што је важно у животу. Истина, сви који иду против струје узрокују себи пуно проблема. Плаћамо високу цијену. Мађарска плаћа високу цијену непотписивања Истанбулске конвенције, затим одбијања потпоре било какве политике хладнога рата; плаћамо високу цијену што заједно са западњацима свакодневно не ударамо ногом рускога предсједника, него му дајемо поштовање које му припада као предсједнику; плаћамо високу цијену што штитимо кршћански модел обитељи; то што ЛГБТ лудило овдје нема простора; затим плаћамо високу цијену због нашега стајалишта о миграцијама и плаћамо високу цијену због тога што не прихваћамо бриселску бирокрацију, него понајприје као протутежу желимо градити средњоевропску сурадњу. Дакле, доиста плаћамо високу цијену. Но ако не платимо ту цијену, и ако не заступамо своје интересе, можда ћемо живјети лагодније, али ћемо на крају изгубити пуно више. Боље пролазимо ако се боримо. Мислим да би то разумио и Зрински.

Је ли вас страх непрестано тако дјеловати? Бојите ли се?

Они који се боје политичке борбе требали би изабрати друго занимање. Бојим се онако како то чине кршћани. Не бих хтио пропасти. Постоје искушења, погрјешке, међутим морамо се свакодневно јачати да не залутамо. Мађари обично кажу: 'Бојим се Бога.' Једном пред Богом сви морамо положити рачуне и то нитко не може избјећи.

Хрватску су недавно погодили разорни потреси. Но слиједио је изненађујући вал

Пише: Виктор Орбан
субота, 19 јун 2021 10:51

помоћи, а посебна помоћ дошла је од мађарске владе која, на примјер, гради цркву и школу у Жажини. Што вас је мотивирало да нам тако брзо и обилато помажете?

Примијетио сам да у земљама бивше Југославије постоји неки осјећај затварања. Чини ми се да ви још нисте увјерени да ћете бити успјешни, да можете добити на сурадњи, да сте довољно јаки, да можете одлучити кому ћете отворити врата – не само људима, него и капиталу, и да ћете моћи обликовати судбину своје државе и господарску структуру. То се понекад појављује чак и онда када вам други, друге земље чине добро, при чему се мисли да »сигурно желе тиме нешто постићи«. Тешко је тако живјети, познат ми је тај осјећај. Након раздобља комунизма и ми смо направили гомилу погрјешака. Док смо примијетили што се уопће догађа, ми смо изгубили контролу над елементарним националним ресурсима – енергетским суставом, банковним сектором, медијима – све је то прешло у руке странаца, и то не на темељу неке своје, планиране логике, него нам је то једноставно узето. Радим већ 10 година да вратим оно што нисмо требали потратити. Апсолутно разумијем ваш животни инстинкт.

Ако се надамо да ће нам Французи и Нијемци помоћи, да ће прихватити одлуке које су за нас повољне, ако им се удварамо, и да ћемо тиме проћи добро, онда не разумијемо ситуацију

Ми бисмо требали постићи, и то с дужним поштовањем према националним интересима свију нас, да схватимо напокон да је средња Еуропа судбинска заједница. Када Средњоевропљанин пружа своју руку, хипотеза мора бити да жели помоћи. Ако пак велесила пружа своју руку, морамо поставити питање: Што они желе? Када помаже један Хрват Мађару или Мађар Хрвату или Пољак Хрвату, мислим да нема мјеста за те бојазни. Вјерујем да смо ми у средњој Еуропи судбинска заједница. Нисам наиван, имамо несугласица, али у бити је то судбинска заједница. А ми само сурадњом можемо заштитити наше елементарне интересе од империја. Дакле, посве сам сигуран – ако ујединимо снаге у свим политичким миљеима, чак и у Еуропској унији можемо пуно јаче остваривати наше интересе. Ако се надамо да ће нам Французи и Нијемци помоћи, да ће прихватити одлуке које су за нас повољне, ако им се удварамо, и да ћемо тиме проћи добро, онда не разумијемо ситуацију. Дакле, ми ћемо проћи добро једино ако можемо показати заједничку средњоевропску снагу. Зато се у злу морамо узајамно помагати. То се догодило и након потреса. У обрнутом случају и ви бисте учинили исто.

Кад би се догодило да доиста средњоевропске земље у овом базену одлуче искористити, како сте ју назвали, своју »судбинску везу«, би ли то наишло на

потпору читаве Еуропе и њених средишних институција?

Не, они би били најштрије против. И то из двају разлога која не смијемо бркати. Први је идеолошки разлог: западњаци су одлучили живјети у постнационалном и посткршћанском свијету, и ми то поштујемо. Но они желе још више. Они желе да и ми живимо на тај начин. Из тога разлога, ако се појави каква духовност у регионалној сурадњи која обухваћа и заштиту националних кршћанских култура, одмах долазе и идеолошки напади. То је лијеволиберални напад који произлази из Брисела и повезан је с америчким либералним и господарским силама. Дакле, они не желе да ми будемо слободни, они желе да будемо слободни онако како би они то хтјели. Из тога разлога супротстављају се и не прихватају средњоевропску сурадњу, оцјењујући је негативно, као примјерице пољско-мађарску сурадњу.

Други је разлог везан уз моћ. Ради се о оси Њемачка – Француска. ЕУ је посложена тако да постоје државе чланице које су формално све једнаке, но наравно и величина је битна, чињенице су битне, а двије велике државе творе ос која жели прогурати искључиво властиту вољу. Повремено је то у сукобу с интересима средње Еуропе, понекад није, некада нам то погодује, некада не. Примјерице, прописи који регулирају рад средњоевропских држављана у западним земљама њима је повољан момент, а нама није. Затим желе заједничке европске порезе. То њима одговара, нама не. Када је ријеч о финансијском фонду Хоризон за унапрјеђење школства и истраживања, 90 посто купе они, остало је наше. Наравно, повремено нам и погодује оно што те двије земље смисле. Али се не смијемо тиме задовољити. Морамо се оснажити да бисмо могли остваривати своје интересе. Земље В4 већ имају већу трговинску размјену с Њемачком од Француске и три пута већу од Италије! Наш политички утјецај на Брисел још није размјеран нашој господарској снази. Ако бих досад речено хтио уздигнути на вишу разину, рекао бих да се ми Средњоевропљани заправо заузимамо за националне државе које желимо задржати јер вјерујемо да се демократија може остварити само у националним оквирима. Западна Еуропа пак жели царство са сједиштем у Бриселу. То је заправо кључна разина наших размимоилажења с Еуропом.

Опет долазимо на питање карактера. Је ли Вама с људима снажнога карактера лакше или теже сурађивати?

У Еуропи се наде полажу у институције, а не у руководитеље тих институција. ЕУ размишља овако: политичари имају своју задаћу, а то је придоносити сурадњи институција. То је важно. Али тко ће нам дати смјернице? Тко ће рећи гдје се крије будућност, гдје се отвара хоризонт? У средњој Еуропи ако нема јакога лидера, држава

Пише: Виктор Орбан
субота, 19 јун 2021 10:51

не просперира. У западној Еуроци постоје структуре које могу замијенити јако политичко руковођење – господарске структуре, концентрација медија, мреже невладиних удруга – па се и уз слабу владу може посложити јака власт. Међутим ако у Хрватској, Пољској или Мађарској нема јаких лидера, не ћемо бити успјешни, чак ћемо изгубити своју земљу и постати странцима у својој домовини.

Хрватска је млада чланица Еуропске уније и још се код нас много разговара о вриједностима, њиховој заштити и размјени с остатком Еуропе. Како ви у том смислу гледате на Хрватску?

Наш први предсједник владе након политичких промјена у Мађарској 1990. године рекао је: »Ја сам Мађар, тј. Еуропљанин.« То заправо значи да се Еуропа не може пронаћи у Бриселу, Еуропа је у националним главним градовима, попут Загреба. То је Еуропа. Стога Брисел нема права ништа наметати Хрватима. Хрватска национална свијест вриједан је допринос Еуропи. Имате фантастичну државу. Сви дијелови Хрватске су фантастични, не само море, него цијела држава. Мислим да имате врло разнолик народ, сусрећем другачије карактере Хрвата на отоцима и примјерице у Осијеку. Ви знате како их можете повезати у исту државу, што је важан допринос Еуропи. Надаље, ви сте изнимни и страствени борци, што је потребно Еуропи. Имате и специфичан антикомунизам. И ми смо антикомунисти, и мислимо да је наш антикомунизам вриједан допринос Еуропској унији. Наш се антикомунизам развијао против Совјета, против међународнога комунизма. Ви сте извојевали своју сувереност према комунизму који се разликује од овога који је био присутан у Мађарској. А врло је вриједно искуство да комунизам може постојати и у мањим, националним оквирима, што је опасно. Мађари желе да Мађарска остане мађарска држава. И Хрватска може бити хрватска држава. То овиси једино о вама.

Поједини су медији у Хрватској мађарско помагане доводили у везу с рјешавањем неостварених пројеката МОЛ-а. Можете ли то разјаснити?

То је неоснована спекулација. Када помажемо, идемо за срцем, не за џепом. Мој начелни приступ је овај: постоје уговори и споразуми о слободној трговини, заједничко тржиште, еуропске регулативе, све је то важно. Међутим, свака држава припада својему народу. Хрватска припада Хрватима, а што се тамо догађа одређују Хрвати. Очекујем и молим од лидера сусједних држава да нам кажу гдје смо пожељни, у којем сектору, а у којем нисмо пожељни. И молим их да њихово стајалиште буде дугорочно, да нам једноставно кажу: »Да, у овом сте сектору радо виђени, али у неком другом нисте.« Ми ћемо то разумјети јер и ми размишљамо тако. Мађарска припада Мађарима. Наша

Пише: Виктор Орбан
субота, 19 јун 2021 10:51

држава има 10 милијуна становника, живимо од извоза, ми смо у трговачком односу с цијелим свијетом, одлазимо на све стране, инвестирамо, тргујемо, али разумијемо ако нам нетко каже да то не жели.

Колико су данас јаки утјецаји преддемократских структура у Мађарској?

У мађарској души опћенито постоји жеља за оним што је важније од особнога живота, што га надилази. Мађари то обично траже у три смјера: у смјеру обитељи, нације и Бога. Обично се и обраћење догађа када се та три свијета повежу. То је процес који напредује и не бих рекао да нас ту спрјечавају преддемократске структуре, нитко други није одговоран, то је наша одговорност. Јасно, постоје атеисти и у Мађарској, постоје и противници Цркве, постоје либерали који чине све како би заочили ширење кршћанских вриједности. Они имају своје медије, организовани су, имају јаке цивилне удруге. Међутим, једнако их имамо и ми на конзервативној страни – има барем толико кршћанских медија колико и протукршћанских, наше су цивилне удруге барем толико јаке колико и њихове, можда и јаче; а политичке позиције држимо ми јер имамо кршћанску владу. Дакле, недостатак духовне обнове не можемо приписати нашим противницима. Грјешка није у другима, него у нама самима.

Бранимир Станић и Иван Ташев

www.glas-koncila.hr